

Provtagningsanvisning TPO-ak, P- Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	Elektronisk remiss från journalsystem i Gävleborgs län eller pappersremiss Remiss 1 Bassortiment Gävleborg
Provtagning	5 mL, Li-Heparin, gelrör, mintgrön propp Kan tas kapillärt Minsta blodmängd 0,5 mL (112 µL plasma)
Förvaring/Transport	Centrifugera provet inom 4 timmar från provtagning Centrifugerat prov hållbart 8 dagar i rumstemperatur 8 dagar i kyl 24 månad i frys Frys provet om längre förvaring. Frysta prover skickas fryst. Skall ej återfrysas.
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Gävle
Referensintervall	< 20 kIE/L Referensintervall (frisk normalpopulation) < 8 kIE/L Beslutsgräns Hashimotos tyreoidit < 20 kIE/L
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Kan i undantagsfall efterbeställas inom 4 timmar
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	Ny metodversion sedan 2026-05-13. Metodbytet innebär uppdatering av referensintervall samt att numeriska resultat erhållna efter 2026-05-13 inte är jämförbara med tidigare resultat från föregående metod.
Medicinsk bakgrund/indikation	<u>Indikation:</u> Påvisa alternativt utesluta autoimmun tyreoidesjukdom, t ex. vid oklar TSH-stegring, struma med oklar sjukdomsorsak, misstänkt autoimmun sjukdom. Tyreoideaperoxidas (TPO) är ett ca 100 kDa stort

Medicinsk bakgrund/ indikation, forts.	<p>membranprotein som hos aktiva sköldkörtelceller är lokaliserat till follikelcellernas apikala delar. Det katalyserar inkorporering av jod i tyreoglobulin som är substrat i syntesen av tyreoideahormonerna T3 och T4.</p> <p>Närvaro av autoantikroppar mot tyreoideaperoxidas (TPO-ak) är en stark riskfaktor för uppkomst av autoimmun hypotyreos men är även överrepresenterat hos människor med normal sköldkörtelfunktion, samt vid Graves sjukdom.</p> <p>Den vanligaste formen av autoimmun hypotyreos är kronisk autoimmun (Hashimotos) tyreoidit, men TPO-antikroppar kan förekomma även vid subakut (de Quervain) och postviral tyreoidit i något högre utsträckning än i den friska populationen. TPO-antikroppar ses ofta vid postpartum-tyreoidit, och av kvinnor som har påvisbara TPO-antikroppar under graviditet insjuknar närmare en stor andel i postpartum-tyreoidit efter avslutad graviditet.</p> <p>Den lokala metoden har en beslutsgräns för Hashimotos tyreoidit på 20 kIE/L vilket medför en sensitivitet på ca 91%, och en specificitet på ca 91% för sjukdomen. Cirka 2,6% av friska eutyreoida individer förväntas ha TPO-antikroppar >20 kIE/L med denna metod. Referensintervallet (där man finner 95% av friska individer) är <8. Andra autoimmuna tillstånd kan medföra högre frekvens av TPO-antikroppar >20 kIE/L utan förekomst av Hashimotos tyreoidit (till exempel primär biliär kolangit i 17% av fallen, pernicios anemi i 14% av fallen och sklerodermi i 8% av fallen).</p>
---	--

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2023-03-08	9	Återaktivering av dokument. Lagt till rubrik Revideringar.
2024-02-09	10	Uppdaterat titel samt analysnamn i text enligt harmonisering av benämning utifrån rekommenderat rapportnamn.
2026-05-05	11	Ny metodversion fr.o.m. 2026-05-13, nytt referensintervall. Lagt till info om metodbyte under Kommentar/övrig upplysning. Uppdaterat medicinsk bakgrund.